

ترویج اعدام در جمهوری اسلامی و همبستگی بین المللی علیه حکم اعدام

فرهنگ قاسمی

خشونت سرشت غیر انسانی آدمی و اعدام خشن ترین خشونت هاست. از آنجا که صدور حکم اعدام توسط حاکمیت ها انجام می گیرد پس چنین حاکمیت هائی عامل نهادینه کردن خشونت و مروج آن در جامعه هستند.

بدین سبب ضدیت آشکار و شفاف با حکم اعدام وظیفه تمامی انسان ها می باشد. (۱) در رژیم هائی مانند جمهوری اسلامی که اصلاح پذیر نیستند، جلوی این ادمکشی ها را تنها با اعتراض و قیام می توان گرفت. زمان آن فرارسیده است که ماشین های اعدام ها در ایران هر چه زودتر متوقف شوند و احکام صادر شده باطل گردند. باید دست در دست هم برای لغو حکم اعدام در ایران کوشش کرده و رژیم جمهوری اسلامی ایران وادار کنیم تا از اقدامات ناعادلانه خود دست برداشته اعدام انسانها را تعطیل سازد.

اعمال خشونت در نظام جمهوری اسلامی بر اساس قوانین اسلامی و به ویژه بر مبنای نظریه ولایت فقیه روشی عام و عادی برای پاسخ گوئی به هر معضل و مشکلی است. در این رژیم به فعالین سیاسی، دگر اندیشان، اقلیت های قومی و مذهبی، حتی فروشندگان مواد مخدر بامجازات اعدام پاسخ داده و بر اساس قانون عقب افتاده قصاص ادمکشی را مشروعیت می بخشند.

رشد اعدام در ایران

رشد اجرای احکام اعدام در ایران در سال ۲۰۱۴ ادامه دارد. طبق آمار منتشرشده رشد اعدام ها در مقایسه با ماههای مشابه دو سال اخیر به بیش از دو برابر رقم زده میشود. گزارشگر ویژه سازمان ملل احمد شهید در آخرین گزارش خود از اعدام حداقل ۸۵۲ نفر طی یک سال اخیر سخن می گوید. از سوی دیگر حاصل پژوهش های اجتماعی و قضایی حاکی از اینست که صدور حکم اعدام به هیچوجه جلودار جنایت نیست و بیعدالتی محض و ناشی از ضعف فلسفه حقوق انسانی و نشانه عقب ماندگی و بربریت دستگاه قضایی و نبود یا شکست تکامل اجتماعی میباشد. ایران در رژیم اسلامی یکی از نمونه های بارز این تناقض

میباشد که تبعات آن از جمله اشاعه خشونت به مفهوم وسیع و توده ای کردن آنست. طبق آمار مقامات حقوق بشری تعداد کل اعدامها در نخستین سال ریاستجمهوری حسن روحانی نسبت به دورههای مشابه در سالهای پیش ۴۳٪ افزایش داشته است. در همین دوره آمار قتل در تهران به میزان ۲۶/۵ درصد بالا رفته. این امر نشانه بی اساس بودن ادعای جمهوری اسلامی است که همواره از اعدام ها و از حجم گسترده آن با عنوان راهکار کاهش جرم و جنایت دفاع میکند. در دولت روحانی گسترش اعدام ها به حدی است که بانکی مون، دبیرکل سازمان ملل متحد در گزارش خود به مجمع عمومی در مورد وضعیت حقوق بشر در ایران بخصوص افزایش شمار اعدامها هشدار داد، دبیرکل سازمان ملل متحد همچنین می گوید حسن روحانی به وعده خود برای آزاد های بیشتر و بهبود وضعیت آزادی بیان در ایران عمل نکرده است. امروز، جمهوری اسلامی ایران از نظر تعداد اعدام شدگان در رده دوم جهان قرار دارد.

مجازات اعدام در ۱۴۰ کشور جهان لغو شده و در بسیاری از کشورهای جهان به تاریخ پیوسته است. به طوری که در سال گذشته میلادی در کشورهای اروپایی و در تمامی کشورهای آسیای مرکزی هیچکس اعدام نشده است.

عدم اجرای میثاق بین المللی مدنی و سیاسی

میثاق بین المللی مدنی و سیاسی اجرای اعدام در ملاعام و منظر عمومی را ممنوع می داند. ایران در سال ۱۳۵۴ میثاق بین المللی مدنی و سیاسی را امضا کرده و بر اساس آن متعهد به اجرای آنست. اما متأسفانه نام ایران در جمع ۲۱ کشوری قرار دارد که نه تنها اجرای این مجازات در آن تبدیل به امری عادی و روزمره شده، بلکه در اغلب مواقع این عمل شنیع و غیر انسانی در ملاعام اجرا میشود. غیر از ایران، سومالی، کره شمالی و عربستان کشورهای هستند که کماکان احکام مجازات اعدام را در ملاعام اجرا میکنند. تفاوت ایران با این سه کشور در این است که این سه کشور میثاق بین المللی مدنی و سیاسی امضا نکرده اند اما ایران با وجود اینکه متعهد به اجرای مفاد این میثاق بین المللی است سی سال است که بی محابا آن را زیر پا می گذارد.

در رژیم هائی مانند جمهوری اسلامی که اصلاح پذیر نیستند جلوی این ادمکشی ها را تنها با اعتراض و قیام می توان گرفت. زمان آن فرارسیده است که ماشین اعدام ها در ایران هر چه زودتر متوقف شود

و احکام صادر شده باطل گردند. ما باید دست در دست هم برای لغو حکم اعدام در ایران کوشش کرده و به رژیم جمهوری اسلامی ایران هشدار دهیم تا از اقدامات نا عادلانه خود دست برداشته اعدام انسانها را تعطیل سازد.

جنبش پارلمانی بین المللی علیه حکم اعدام

در دهه های گذشته بیش از دو سوم از کشورهای جهان یا لغو حکم اعدام را پذیرفته یا شرایطی را قبول کرده اند که در اثر آن عملاً اجرای حکم اعدام امکان ناپذیر می شود. در کشورهای که نمایندگان مجلس نقش خود را به عنوان قانون گذار بدرستی بازی میکنند می توانند در امر لغو حکم اعدام مؤثر واقع شوند. در همین راستا در نشست که در ۲۶ فوریه سال ۲۰۱۴ در مراکش برگزار شد، بیش از ۲۰۰ نفر از اعضای پارلمانهای کشورهای دنیا با اندیشههای مختلف سیاسی شبکه دفاع از لغو حکم اعدام را به وجود آوردند که هدف اصلیش ایجاد سطح مشترکی برای لغو حکم اعدام میباشد. همینطور در ژوئن سال ۲۰۱۴ به مناسبت پنجمین کنگره جهانی لغو حکم اعدام که در "مادرید" تشکیل شد در فراخوانی از همه اعضای پارلمانهای دنیا خواستار شد تا بطور همبسته علیه حکم اعدام مبارزه کنند.

در ماه سپتامبر همین سال (۲۰۱۴) اجلاسی در پاریس با مشارکت نمایندگان پارلمان ها و روزنامه نگاران کشورهای آفریقایی شمالی و نیز کشورهای خاورمیانه که تعداد آنها قریب به ۱۰۰ نفر میرسید در چارچوب سازمانی تحت عنوان همبستگی علیه حکم اعدام کار مشترکی را درباره مسئله لغو اعدام شروع کردند. یکی از اهداف این همبستگی انتقال مخالفت با حکم اعدام به داخل جامعه مدنی کشورهای است که هنوز اجرای حکم اعدام در آنها مرسوم میباشد. از جمله ارزشهایی که در این مباحثات مورد شور و توافق قرار گرفته احترام به حیثیت و شرافت انسانی است که به مثابه یک سطح مشترک پذیرفته شده است. پذیرفتن یک چنین ارزشی به خودی خود مخالفت با اجرای حکم اعدام را ضروری میسازد.

وظیفه ما

در یک جامعه مدرن انسانیت محور است و حقوق اولیه و طبیعی او بالا ترین ارزش و منزلت را دارد، حق حیات در مرتبه اول این حقوق قرار می گیرد و باید بیهیچ بهانه ای این حق توسط حاکمیت و جامعه محترم شمرده شوند. ما و همه مخالفان حکم اعدام نباید از یاد ببریم که برای استقرار و قانونی کردن لغو احکام اعدام راهی طولانی و تلاش

هائی دقیق در پیش داریم.

وظیفه ما اینست که از یکسو در جنبش‌های جهانی فعال شویم و از سوی دیگر با تمامی روشنفکران و نو اندیشان اجتماعی و مبارزان انجمن‌های دفاع از لغو حکم اعدام به آگاه‌سازی عواقب فجیع و بی‌ثمر در امر اصلاح و پرورش جامعه انسانی دامن بزنیم و با اقدامات مشترک در مخالفت با حکم اعدام در میان مردم جامعه برای دفاع از شرافت انسانی دامن بزنیم. برای نمونه خوب است در اینجا یاد آور شویم که در هفته‌های اخیر جنبش یکپارچه جریان‌ات حقوق بشری به ویژه اقدامات تبلیغاتی کمیته بین‌المللی علیه اعدام توانست حداقل حکم اعدام ریحانه جباری را به تاخیر بیاندازد و امیدی را برای نجات او فراهم آورد.

ما باید با اقداماتی از این قبیل بتوانیم افکار عمومی ایران را متقاعد سازیم که مجازات اعدام اثری بر روی کاهش بزهکاری ندارد. قصاص یک قانون عقب افتاده‌ای بیش نیست.

عدم مبارزه عاجل با حکم اعدام خود به شکلی تسلیم شدن در برابر آموزش و توده‌ای کردن خشونت و سرکوب روحیات انسانی و نابود ساختن دوستی و مهری توسط رژیم جمهوری اسلامی است. رفتاری که در فرهنگ ایرانی ریشه ندارد که عده‌ای بنام اسلام و با قوانین اسلامی در ترویج آن می‌کوشند. ما باید در برابر این رفتار مقاومت کنیم و آنرا از خنثی و از میان برداریم در غیر اینصورت قبول کرده ایم که اجرای حکم اعدام مشروعیت دادن و توافق و تفاهم با گسترش و ترویج خشونت در جامعه است که میتواند به مرور زمان فرهنگ خشونت را در جامعه نهادینه سازد. در این میان نقش اسلام گرایان تحول طلب ایرانی نیز برای تحقق لغو حکم اعدام انکار ناپذیر است.

اکتبر ۲۰۱۴ پاریس

۱- در این زمینه نگاه کنید. به مقاله دیگر نویسنده تحت عنوان "اعدام، آموزش و "وولگاریزاسیون" خشونت است"